

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi nedelje in pravnika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petertostopne peti vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Klerikalizem ob Adriji.

Že pred kakimi 20. leti je rimska klika hotela vtihtati na Goriško pogubonostno pošast zvano »klerikalizem«. Tedanji goriški semeniški profesor, sedanji krški škof dr. Mahnič je v svojem »Rimskem Katoliku« neprestano piskal na »črno sireno«, vabeč slovensko ljudstvo v brezdomovinski tabor rimskega suženjstva, a obenem na najpodlejši način sramotil in blatil vse, kar je le količkaj dišalo po svobodomiselnosti.

Ali Mahničovo bobnanje in zla dela med goriškim ljudstvom niso imela uspeha, ker se goriška duhovščina za njegove reformacije ni navduševala, a tedanji goriški nadškof dr. Zorn je bil temu gibanju naravnost nasproten.

Ko je pa Zorn zatisnil oči in je prišel na nadškofijsko stolico goriško zloglasni Missia — človek, ki je slov. rodu storil neizrečeno zlo — tedaj so se razgrnili nad lepo Goriško črni oblaki, začela se je gonja po kranjskem receptu in duhovščina je — po višjem nalogu — vklepala ubogo ljudstvo v črni rimski jarem. — Tedaj je buknil brezobziren boj med svobodomiselnimi elementi in brezdomovinskimi črnimi, kateri boj traja še danes in po Missijevi službi — zakrivil, da pride goriško mesto najmanj dvajset let pozneje v slovenske roke, kot bi bilo sicer.

Obenem z Goriško, vsiljeval se je klerikalni boj tudi v Trst, v oni Trst, kjer zatirani Slovencev bije na vseh poljih vroč boj za obstanek, z bogatim, protežiranim in nadutim Italijanom, kakor tudi celo s c. kr. vlado. — Črne duše iz Ljubljane in iz Gorice vzleže žalostnemu položaju tržaškega Slovencev niso mirovale, temveč zahrbtno naskakovale pozicijo skupnosti tržaških Slovencev. — Ali blagopokojni škof Šterk ni bil dostopen sirenskim glasovom brezvestnih črnih, in tako je ostajal glas klerikalnih razdiračev na tržaškem ozemlju, glas vpjiočega v puščavi. — Ali tudi škof Šterk, ta apostol miru — je zatisnil svoje trudne oči in njegovo mesto je zasedel ošaben German dr. Nagl. — Temu nadutemu Nemcu — o katerem bi se iz njegovega privatnega življenja moglo marsikaj zanimivega povedati, in ako hujskanja ne bode konec, morda še vse prav pride — temu prevzetnežu so do mozga presedali složni in skupni nastopi tržaških Slo-

vencev, za svoja sveta prava, zato pa hajd na delo!

Metal je z grešnimi naklepi nakrog svoje prevzetne in nam škodljive oči, kje bi vdobil človeških duš, katere bi se dale uporabiti za njegovo nečedno in za njih izdajalsko delo, za razdor tržaških Slovencev, in to — o ironija! — v imenu Gospoda.

In res se je nadutemu Germanu posrečila njegova peklena nakana. V svojo večno sramoto odzvalo se je na Naglov klic nekaj slovenskih Efi-jaltov, katoliških duhovnikov, kateri so se izrekli pripravljenim, nastopiti proti rodoljubnemu in skupnemu delu tržaških Slovencev in zapričeti razdvajevalno in bratormorno politiko rimskega klerikalizma.

Ti rimski hlapci in petolizci škofa Nagla so z vso enerzijsko — to se jim mora priznati — zapričeli svojo izdajalsko in nečedno delo. — V spovednici, na leci in v privatnem življenju hujskajo ljudstvo proti tržaškemu rodoljubju in njih večletnemu trudopolnemu delovanju. — Posebno strastno, ali previdno, kakor volkovi v ovčji koži — so se vrgli na neuki ženski svet. Zbirajo jih ob vsaki uri po farovžih in drugih krajih ter pripravljajo za »Marijino družbo«, kjer je ujetih že cela čreda napanatiziranih terejalk, takozvanih »Marijinih hčera«.

V svojem umazanem glasilu prav po fakijski blatijo vse, kar ne prisaže na črno zmajo. Pri njih umazanem agitatoričnem delu jim pride vsako jezuitsko in hinavsko zavito sredstvo prav, samo da bi dosegli črne namene.

Svoja zborovanja in »predavanja« prireajo kar skrivoma, ne da bi jih prej objavili, ker javno se ne upajo nastopiti pred ljudstvom, boječ se, da bi jih zborovalci pometli tja — kamor spadajo.

In ko so tako »zborovali« kje pri zaprtih vratih in fanatizirali kakih par nevednih ovac, pa se potem bahajo v »Slovenec« — o »krasno« uspelem shodu, na kojem o nasprotnih ni bilo ne duha ne sluha.

Na tem efijalskem, protinarodnem in tržaškem Slovencev škodljivem delu, je najmarljivejši in se najbolj odlikuje svetoivanski kaplan — pravi rimski fanatik in ljubljene Germana Nagla — Tonček Čok. Ta neutrudljivi razsirjevalec sovražstva in razpora tržaških Slovencev, je okoličanski sin; rodila ga je — v svojo žalost — poštna in značajna slovenska okoličanska žena in mati, a oče mu je v narodnem delu osiveli,

nadvse pošteni in spoštovani starček — Čok, vulgo »Župan« v Lonjeru pri Trstu. Ta derviš dela svoji rodoljubni družini — dobrim staršem in od vseh spoštovanim bratom — obilo žalosti.

Temu kaplanetu je dovoljeno zanemarjati svoj poklic — kar se je v nedeljo, 28. junija v svetoivanskem farovžu javno priznalo — samo, da mu preostaja časa za ruvanje in hujskanje proti zaslužnim možem in rodoljubnim narodnim delavcem. — Temu hujskaču v »vinogradu gospodov« bode tudi — kakor se čuje — v kratkem dovoljen dopust, tako, da se bode mogel popolnoma posvečati izdajalski žurnalistiki in protinarodnemu delu. In to prosimo, dela slovenski okoličanski sin, na narodno eksponirani točki, na svoji rodni zemlji! — Ni dovolj, da imamo na vseh koncih in krajih vse polno narodnih nasprotnikov, koji na nas prežijo, ne, celo v naši sredi se rode ljudje, koji nastopajo proti svojemu rodu z efijalsko politiko. — Tužna majka...

Čoku se v tem protinarodnem delovanju pridružuje tudi več drugih Nagelnovih fanatikov. Iz Ljubljane pa prihaja v Trst in Istro sejat ljuliko in veter neki »sveti Terseglav«, mučenik z ricmanjskega shoda. Dobro za tega človeka, da »predava« svoje hinavstvo pri zaprtih vratih, kajti ako se enkrat javno prikaže, bo moral najbrže še bolj bežati, kot lani iz Rimanja. To naj si gospod Terseglav — ta semeniški deserter in sejalec nesloge — dobro zapomni, altro che spravljati škedenjske mladence v Škofjo Loko.

Tako se je črna brezdomovinska banda vrgla z vso silo na tržaško ozemlje in na bližnjo Istro. Tla za to hinavsko golazen na tržaškem niso sicer ugodna, vendar je ta črna jata nevarnejša, kot tropa kobilice.

Tržaškim in istrskim rodoljubom nujno svetujemo, da že enkrat na javnih shodih jasno in brez ovinkov govore in odprejo ljudstvu oči ter pokažejo fanatične reformatorje in črne rimske hlapce v pravi njih luči.

Z intenzivnim delom naj bodo tržaški rodoljubi neprestano za petami temu za rod in svobodo našo nevarnemu elementu. Brezbrižnost nasproti tem neumornim fanatikom bi se lahko prej ali slej maščevala. Zato pa pravočasno in brezobzirno razkrinkajte ta nevarni mrčes, dokler s svojim smrdom ne okuži naših narodnih nasadov ob sinji Adriji.

Češka Komenskega šola na Dunaju.

Dunaj, 5. julija. Glasilo ministra zunanjih del piše, da se je izdala znana naredba naučnega ministra v popolnem sporazumljenju z nižjeavstrijskim deželnim šolskim svetom. Na značaju Komenskega šole naredba ničesar ne spremeni. Šola s tem še ne postane javna, ker ne bodo izpraševali in spričeval izdajali domači učitelji. Sicer pa je naredba tudi začasna, ter se do prihodnjega leta lahko zopet prekliče. — Tudi nemški krogi so se zaradi tega že pomirili ter ne mislijo slediti Luegerjevim demonstracijam, ker bi s tem onemogočili stališče naučnemu ministru Marchetu, rajši bodo pri njem zlepa posredovali, da naredbo zopet prekliče.

Hrvaško-srbska koalicija proti mirovnim pogajanjem.

Zagreb, 5. julija. Izvrševalni odbor hrvaško-srbske koalicije je imel včeraj konferenco, ki so se je udeležili vsi odlični člani koalicije. O konferenci se je izdala spomenica, v kateri koalicija izjavlja, da ni nikogar pooblastila za mirovna pogajanja z ogrsko vlado ali z ogrskim parlamentom, in da dogovori posameznih poslancev nimajo zakovalice nikake obveznosti. Nadalje se naglašja, da hrvaško-srbska koalicija v do glednem času ne more misliti na mirovna pogajanja, ker ogrska vlada vztraja, da se smejo takšna pogajanja vršiti le potom hrvaške deželne vlade in sporazumno z banom, dočim stoji hrvaško-srbska koalicija na stališču, da se z banom Rauchom ne more pogajati.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 5. julija. Po dolgi debati je včeraj poslanska zbornica sprejela zakon o rubežih s predlogom poslanca Nagyja, da se pokojnine in milostne plače uradnikov in vdov ne smejo zarubiti. Proti temu je govoril justični minister Günther, ki pa je ostal s svojim protipredlogom v manjšini.

Ministrska kriza v Srbiji.

Belgrad, 5. julija. Klub mladoradikalcev je privolil v kompromis, da se sestavi Velimirovičev ministerstvo brez Pašića in da ne bo delal ovir državnemu proračunu brez apanaže za kraljevo rodbino, kakor tudi ne trgovinski pogodbo z Avstro-Ogrsko. Ko se dožene ta program, se

stavi se koalicijsko ministrstvo iz obeh radikalnih skupin pod Milovanovićem. Novo ministrstvo skliče skupščina jeseni ter razpiše nove volitve le tedaj, ako bi skupščina ne mogla delovati. V sedanje ministrstvo vstopi Milovanović kot minister zunanjih del.

Delavsko zavarovanje v Rusiji.

Petrograd, 5. julija. Ministrski svet je sklenil, da predloži dumi zakonski načrt za zavarovanje delavcev po sledečih načelih: organizacija delavske bolniške oskrbe in ustanovitev bolniških blagajn, k čemur bodo prispevali delavci dve petini, delodajalci pa tri petine. Odtegljaji od delavskih mezd bodo znašali 1 do 3%. Nadalje se namerava ustanoviti tudi zavarovanje za onemoglost z zavarovalnicami po gubernijah pod predsedstvom gubernatorjev.

Volilna reforma in nemadžarske narodnosti na Ogrskem.

Budimpešta, 5. julija. Madžari uvidevajo kaka nevarnost jim preti z novo volilno reformo, zato jo vlada z vsemi mogočimi pretvezami zavlačuje. Sedaj si je začela vlada med narodnostno stranko iskati zavznikov. Vlada hoče namreč na narodnostno stranko pritiskati, naj bi se zadovoljila z omejeno volilno reformo. V prvi vrsti so se Madžari spravili nad Rumune kot najmočnejšo nemadžarsko skupino. V treh rumunskih časopisih, ki so v službi madžarske vlade, je neki dr. Babeš fabriciral celo serijo polemik pod različnimi imeni za ustanovitev zmerne stranke. Rumuni pa so takoj spregledali manever, ki meri na razdvojitve med nemadžarskimi skupinami ter so solidarno izjavili, da vztrajajo na narodnostnem programu iz leta 1895. ter izjavljajo na vse take madžarske poskuse, da je mogoče misliti na pomirjenje z nemadžarskimi narodnostmi šele tedaj, ako se volilni imeniki pravilno in pravično izdelajo. V vsakem okraju mora nemadžarska narodnost voliti svojega poslanca, kakor je to na Moravskem mogoče. Rumuni bodo pri volilni reformi gledali poglavito na ugodno razdelitev volilnih okrajev, ne pa toliko na liberalnost volilne reforme v splošnem.

Izgredi v Perziji.

London, 5. julija. Anarhija se širi rapidno po celem severu dr-

LISTEK.

Devica Rožica in Ljubljanski zmaji.

Svoje dni je tekla Ljubljania skozi ljubljansko mesto po isti strugi kot dandanes, edino s to razliko, da je bila ponekod širja, ker so ob povodnji izpodjedali valovi obrežno strmino in je bila reka vse bolj globoka. Zato ni čudno, da so obiskavali tedaj naše mesto povodni možje iz Donave gor od Belgrada, ker so bili zaljubljeni v naše Urške, da je po Ljubljani gomazelo zelenih zmajev, ki so se preselili iz barja, da postanejo mešanje stolnega mesta. Vsled raznih zaslug je postal eden zmajev ljubljanski patron in so ga dejali celo v mestni grb, štiri njegove sinove pa so po častitljivi smrti ulili v bron in postavili na mesarski most, da branijo sveto devišvo.

V tistih pra-pradavnih časih torej si je izbiral ljubljanski mešan, učeni in modri mladenič, Anton Šmarnik, nevesto, da jo popelje v beli in prostorni dom svojega očeta. Ni čudno, da mu je obviselo oko na zali in bogaboječi gospodični, Rožici Majaronovi, ki je bila sicer ubogih

staršev, a zato silno lepe zunanosti: Takih lic, kot da so se razcvetela v kresni noči, takih oči, ki so sijale kot modra zvezda. Bila je vseh lepih čednosti polna in zato visoko spoštovana in ljubljena. Njo si je torej izbral mladi mešan Šmarnik, da mu bodi po božjih in cerkvenih postava h verna družica in zvesta prijateljica do groba.

Po kosilu tistega dne, bila je druga ura, je prihitela nevesta Rožica k svojemu ženinu Antonu. Pričakoval jo je že, sprehajaje se po svojem cvetočem vrtu, in premišljal in ugibal, ali naj bo poroka v nedeljo ob enajsti ali dvanaajsti uri. Slednjič se je odločil, naj bo ob enajstih, a med tem sta stopili na vrt lepa Rožica in njena mati. Jako se jih je razveselil, in najbrže bi bilo še večje njegovo veselje, da je zagledal nevestico samo pred seboj.

Skočil je k njej in ji začel poljubljati najprej roke, preskočil na ustni, na oči, na tilnik, na lase, in ko je obšel vse po vrsti, je poiskal zopet roke in objemal Rožico, ki se je ljubeznivo branila in sramežljivo stiskala k ženinu.

»Ah, dragi Anton, zakaj se tako razburjaš,« so šepetala njena ustna in s prsti je brodira po njegovih lasih.

»Anton, Anton, počakaj do nedelje...«

Kje pa si bila danes zjutraj, Rožica? Gotovo na polju in napila si se rožnega mleka in nasrkala rožnih dišav, da si tako sladka.

»Ah,« je vzdihovala Rožica, zakaj ni se mogla ubraniti ženina, in nazadnje so se celo njene roke ovile njegovega vratu.

»Otroka, otroka,« je zadaj svarila Majaronka, »ne prehitro, da ne zmanjka vse ljubezni. Prihranite je nekaj za poznejši čas, ko bosta mož in žena.«

Anton je zaslislal karanje in je zelo osupnil. Popolnoma je že pozabil, da nista sama na vrtu, in zdaj se je zavedel. Spustil je Rožico in se obrnil k tašči.

»Mati, kako sem vam hvaležen! Vi ste mi dali nevesto in vso srečo.« Nekoliko je bil v zadregi in je pomežikaval stari ženi, ki se mu je smehljala.

Govorili so in pili rozoljo, šalili so se in smejali. Ali dan je tekel in že se je nagnil, solnce je trepetalo za kostanji.

»Rožica, ali ne bi šli domov? Zvečer te ne pustim same. Kaj lahko se zgodi, da pride povodni mož pote po Ljubljani, kakor se je zgodilo tvoji prijateljici Urški. Bogsigavedi, kje je sedaj reva! Gotovo je kje v globoki Donavi, in zelenemu starcu mora biti pokorna.«

Rada bi bila ostala lepa nevesta

pri Antonu, ali povodnega moža se je strašno bala.

»Lahko greste sami, ljuba mamka,« je prijazno govoril Anton. »Sam bom spremljal Rožico in gledal, da se ji kaj ne zgodi. Še nekaj ji imam povedati.«

Ali ljuba mamka ni hotela.

»To ne gre, pa ne gre! Rožica mora še nočjo k spovedi. K sv. Florjanu mora, k belim menihom, ki so šele oni teden prišli iz Benetk.«

»K belim menihom?« je vprašal Anton. »Potem je pa že druga stvar.«

»Kakopak!« je dejala dobra žena. »Oba morata k spovedi, predno sprejmeta zakrament svetega zakona. In sedaj je taka priložnost. Tako svetih mož še nismo imeli v Ljubljani.«

Tudi Rožica je pritrjevala z glavo. Zavijala se je v dolgo ruto in nagajivo postrani gledala Antona.

Poslovala se je zelo hitro in skoro stekla skozi vrtna vrata.

Mlada nevestica je šla k spovedi. Pri Sv. Florjanu je spokorno pokleknila v temno spovednico in se skesano obtožila svojih grehov. Povedala je, da ni v nedeljo zvečer matere ubogala, mesto da bi šla po vodo, je šla na ples, da se je zvečer pozabila pokrižati, povedala je tudi, da ima ženina rajša kot pa mater. Spo-

vednik, ljubeznjiv menih, se je skoraj zjokal nad toliko nedolžnostjo in je povabil deklico, naj gre še nočjo z njim v zakristijo, da ji podari škapulir, blagoslovljen od samega svetega očeta.

Deklica je šla z menihom, in zgodilo se je, da se je šele okoli desete ure poslovala od njega, toliko lepih nauk je dobila od njega na pot.

Ali, zavist in nevoščljivost je prežala na deklico, da jo pogubi.

Zgodilo se je isti večer, da je zopernica Rožice Majaronove, njena zakleta sovražnica, Šela Burja, tičala tudi v temnem cerkvenem kotu, gotovo iz nelepega vzroka, ker se je bala pokazati svo obraz. Bila je stara devica in je nekaj časa upala, da jo Anton Šmarnik vzame za svojo ženo, a kasneje se je zaljubil v Rožico. Tega ji Šela Burja ni mogla odpustiti, zakaj bila je prepričana, da jo je samo Rožica osovražila mlademu Antonu, da jo je očrnila in se mestu nje vrnila v njegovo sree.

In sedaj tik pred njeno poroko je prišel sladki čas maščevanja, ki ga je tako želela in hrepenela po njem. Videla je, da je Rožica odšla z belim menihom in se vrnila šele čez uro vsa zaripljena v obraz, vsa goreča in zmedena. Videla je, da je Rožica povešala oči, in plaho in boječ se je vedla, kot da se boji kazni za greh.

žave. Pri zadnjih bojih v Tebrisu je bilo 370 mrtvih in nad 700 ranjenih. Šahovi srtvovalci so se razcepili v tri skupine. Največjo moč in odločilni vpliv na šaha pa imajo Rusi. Ruska banka sili trgovce v Teheranu, naj vrnejo dolg v znesku 36 milijonov kron. Ker trgovci ne morejo plačati, porablja to priliko, da zopet zapirajo svoje trgovine. — Šah je zopet izdal proklamacijo, v kateri obeta pocenitev živil. Med ljudstvom je začelo naraščati sovraštvo proti Rusom, ker načeljuje šahovim vernim četam ruski častniki. Prva posledica tega bo, da se pripravljajo splošen boj kot ruskega blaga. Sploh pa je v nevarnosti tudi življenje ruskih podanikov. Zato pa obožujejo puntarji Angleže, ker je angleško poslanstvo dalo zavetišče preganjanim politikom. Šah je zahteval, da se mora angleški poslanik odpoklicati, toda kralj Edvard je v svojem odgovoru popolnoma odobral poslanikovo postopanje.

Francozi v Maroku.

Pariz, 5. julija. Ker je general d'Amade zasedel mesto Azemur, poslala mu je francoska vlada ukor ter ga opozorila na njegove instrukcije, vsled katerih se mora držati v določenih mu mejah, nikakor pa ne sme prekorati v druge pokrajine.

Vojaški punt v Paragvaju.

London, 5. julija. V Paragvaju so se spuntali vojaki. Vojni minister je nastopil proti puntarjem z vernim mu vojaštvom, policijo in ognjehasci. V Asuncionu so bili lju-ti boji na ulicah. Padlo je na obeh straneh nad 100 oseb. Tudi v Itapuei so bili boji.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 6. julija.

— Častna beseda ministrskega predsednika Becka. Minoli teden je bil v Trstu pri Sv. Jakobu impozanten shod, na katerem se je razpravljalo o tržaškem šolskem vprašanju. Po 24letni borbi in 20letnem obstanku vedno prenapolnjene slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda, šeni-so tržaški Slovenci od države mogli dobiti slovenske šole. Dr. Rybář je na shodu povedal: Ko je sedanjí tržaški namestnik princ Hohenlohe 1. 1906. postal min. predsednik, je dr. Rybář urgiral ustanovitev slov. drž. šole v Trstu. Stvar se je tedaj sklenila in odlok je bil že podpisan. Ali nesreča je hotela, da je princ Hohenlohe že po štirih tednih demisioniral in nova vlada je že izvojevano rešitev zaustavila. To je storil sedanjí učni minister Marchet. Dr. Rybář je kot državni poslanec začel iznova delati in je dognal, da se v tem letu vsaj deloma stvar reši, tako, da prevzame država nekaj učiteljev v svojo oskrbo. V ta namen je postavljenih 20.000 K v proračunu. Temu ni nihče ugovarjal, ne v proračunskem odseku, ne v parlamentu. A vzlic temu odreka minister Marchet tržaškim Slovincem to šolo. Stvar je sklenjena, denar je dovoljen, a minister Marchet noče dati. Dr. Rybář je obljubil, da v teh tednih, kar bo še zboroval državni zbor, stori vse možno, da izpolnjuje ugodno rešitev. Ministrski predsednik je bil dal častno besedo; — ako je mož, jo mora držati — Dr. Gregorin je tudi priznal, da se je namestnik princ Hohenlohe toplo zavzel za pravično slovensko stvar, da torej ni demonstirati proti njemu, nego proti osrednji vladi. Tudi je dr. Gregorin povedal, da se je ministrski predsednik Beck že prej enkrat s častno be-

In takoj drugi dan je vedela vsa Ljubljana, da je bila snoči ves večer Rožica Majaronova, nevesta Antona Smarnika, pri belem menihu, pri zalemu gospodu Hiacintu. Do polnoči je ostala v njegovi celici, in sosedje so videli skozi okno, kako strastno se je pregrešila Rožica, ta licemerka, z belim menihom.

Se isto dopoldne je prišla pobožna duša Mreta Komarjeva, stara in brumna tretjerednica, k Antonovi materi.

»Uh — uh — uh,« je začela vzdihovati in se križati in škropiti z blagoslovljeno vodo, »uh — uh — uh, ali ste slišali? Uh — uh — uh, kaj takega, pa kaj takega! Kdo bi si mislil o njej, o tej Rožici, da je taka očitna grešnica! Uh, uh, uh!«

Antonova mati še ni vedela ničesar in se je silno čudila.

»Tak še ne veste! Samih dvanajststo korov čistih devic mi je vdi-hnilo misel, da sem prišla k vam, da vas obvarujem sramote. Uh — uh — uh!«

In pobožna Mreta Komarjeva je začela razlagati na dolgo in široko, kako je snoči nenadoma planila. Rožica Majaronova v sveto celico pre-svetega gospoda Hiacinta. Objela ga je s pregrešnimi rokami in mu vzbudila poželjenj mesa.

(Konec prihodnjic.)

sedo zavezati, rešiti ugodno tržaško šolsko vprašanje. Bilo je to v prejšnjem državnem zboru, v času boja za volilno reformo. Tedaj so zapirali pot mnogi nujni predlogi. Med temi jih je bilo tudi nekaj tedanjih kranjskih naprednih poslancev. Ministrski predsednik je pritiskal na te poslance, naj bi umaknili svoje predloge. Poslanci so privolili pod gotovimi pogoji, med katerimi je bil tudi ta, da država ustanovi v Trstu slovensko šolo. — Ministrski predsednik se je s častno besedo obvezal za slovensko šolo v Trstu, garancijo pa je prevzel tudi na razgovoru navzoči dr. Kramář. Torej dva k r a t je ministrski predsednik Beck zastavil svojo častno besedo, prvič naprednim poslancem kranjskim, drugi dr. Rybářu, toda — izpolnil je še vedno ni. Dočim so v Ljubljani kar čez noč ustanovili posebno nemško gimnazijo, pa v Trstu po 24letnem boju vzlic že dovoljenemu kreditu in dvakrat zastavljeni častni besedi ministrskega predsednika, še ni nobenega sledu državni slovenski šoli in starši ne vedo, kam naj vpišejo svoje otroke. Pač prav je imel dr. Rybář, ko je dejal, da se pri nas s ponižnostjo ničesar ne doseže. Tisti, ki so najboljši puntarski največ dosežajo. Madžari, ki so se puntali in celo cesarja odstavili, so postali gospodarji ne le na Ogrskem, ampak tudi pri nas. Če pojde tako naprej, dobe še armado v roke, ki bo morala tedaj marširati tudi proti — Dunaju. Dokler se prosi z lepa, imajo na Dunaju gluha ušesa; šele ko se prihaja z batinami, začnajo razmišljati. Dokler so poštni in železnični uslužbenci le prosili po deputacijah in s spomenicami, niso nič dosegli, ko pa so zastavili s pasivno rezistenco, potem je imel finančni minister toliko stotisočakov, kakor poprej baje ni imel niti goldinarjev. — Shod je izvolil poseben pripravljalni odsek v svrhu prireditve velikanske demonstracije.

— Volitve na letošnjem zboru c. kr. kmetijske družbe kranjske. V četrtek 9. t. m. ob devetih bo občni zbor te družbe ter bo med drugim voliti predsednika in podpredsednika. Dosedanji predsednik bivši deželni glavar gosp. pl. Detela je odstopil zaradi preselitve iz Ljubljane in podpredsednik g. Povše odstopi, ker je njegova doba pošla. Naravno je, da pride za predsednika v poštev gospod Povše in mi smo toliko objektivni, da se z njegovo izvolitvijo docela strinjamo. Kakor pa čujemo izza kulis, se namerava kandidirati za podpredsednika pronosiranega klerikalnega politika, ali celo Nemca. Kmetijska družba je bila doslej kolikor toliko nad strankami, dasi se je v zadnjem času očitno nagibala na klerikalno stran. Gospode opozarjamo, naj so previdni in naj rajši s primerno kandidaturo za podpredsedniško mesto saj ta zastop ohranijo nad strankarstvom. Večina članov, ki tvori kmetijsko družbo, je sestavljena iz najboljših kranjskih kmetovalcev, ki niso »Domoljubovega« klerikalnega kalibra in na te se je ozirati. Opozarjamo naše somišljenike na občni zbor kmetijske družbe, da se ga v čimvečji množini udeležijo.

— Pačenje slovenskih imen. K naši tozadevni pripomnji v sobotni številki našega lista nam piše dobro informovana oseba, da državna železnica na svoja poslopja piše imena postaj tako, kakor jej to naznani c. kr. okrajno glavarstvo. Spako »Ottotsche« ima torej na vesti bivši klerikalni kandidat okrajni glavar pl. Detela ravno tako, kakor abderitski napis postaje »Dobra — Dobra«. Sicer bodi pa skrb županstva obeh imenovanih občin, da popravite nemškutarsko skisano pamet radovoljskega okrajnega glavarja s tem, da vsled sklepa občinskih svetov zahtevata odstranitev onih bedastih nemškutarskih spak. Ne bod' mo šalobarde!

— Berceva 25letnica. Včeraj je v vsej skromnosti obhajal naš rodoljub g. župnik Berce 25letnico svojega mašništva. Njegove maše se je udeležilo zelo lepo število njegovih prijateljev, tako da je bil božji hram v Trnovem skoraj poln. Bilo je to demonstracija in protest proti škofovim nasilnostim zoper Berce. Cerkev je bila slavnostno razsvetljena, raz zvonikov so pa vihrale mogočne slovenske trobojnice. Berce je darove, ki so jih zložili njegovi prijatelji, daroval Ciril-Metodovi družbi. Došlo mu je od vseh strani vse polno iskrenih čestitk, brzojavnik in pismenih, kar je vsekakor posledica škofove nasilnosti napram temu narodnemu duhovniku.

— Klugheit und Mässigung. Nemci so prišli do spoznanja, da z vso nasilnostjo proti Slovanom ne opravijo toliko, da bi uspehi vsaj nekoliko krili žrtve, ki jih prinašajo v ta namen. Zato nameravajo vsepovsod uvesti drugo taktiko v satranju slovenskega življa, in sicer zahrbtno rovarjenje proti nam. Nemci imenujejo to »Klugheit und Mässigung«, a kdor ve, kako nastopajo Nemci,

kjer se ravna po tem geslu, bo tudi vedel, da to ni nič drugega kot sama zahrbtnost. Te taktike se Nemci že marikod poslužujejo in ker je slovenska duša mehka in saupljiva, navadno rodi dobre uspehe ta taktika. Tudi proti koroškim Slovincem se naj uvede ta vrsta boja, kakor svetuje krščansko-socialni »Kärntner Tagblatt« vsem koroškim nemškim poslancem, nacionalnim in krščansko-socialnim. Da je tudi na Koroškem zdaj na mestu nemška »Klugheit und Mässigung«, je vzrok, ker so se začeli koroški Slovenci gibati in spregledavati, da niso njih nemški voditelji njih prijatelji. Nemci bodo hodili zdaj okrog njih v ovčji obleki, ker vidijo, da je njih nasilnost rodila uspehe, ki jih niso želeli in pričakovali. Zato je slovenska opreznost proti Nemcem na Koroškem potrebna v dvojni meri, kajti zahrbiti sovražnik je nevarnejši kot odkrit nasprotnik.

— Sodnijski izpit so napravili gg. avkultante Peter Keršič, dr. Pavel Skaberne, dr. Vidovič in dr. F. Pihler. Zadnji s odliko.

— Iz šolske službe. Suplent na deški šoli v Kočevju Jos. Rom, je imenovan za provizoričnega učitelja.

— Iz hišne službe. Premošeni so: davčni oficijal Henrik Peternel iz Trebnjega v Krško, davčni asistent Viktor Dolenc iz Radovljice v Postojno in davčni oficijal Ivan Oswald iz Kočevja v Idrijo. Na novo imenovani davčni oficijal Franc Gostiša je dodeljen davkarji v Trebnjem. Davčna upravitelja Franc Gregorič v Ljubljani in Josip Cerk v Žužemberku sta stopila v trajen, davčni oficijal Božidar Žnidaršič v Krškem pa v začasnem pokoj.

Velika vrtna veselica slovenskega trgoveškega društva »Merkur« je bila včeraj na vrtu »Narodnega doma« v prid skladu za »Trgovski dom« in skladu za podpiranje onemoglih članov. »Merkurjeva« prireditve so znane kot ene najfinjših v Ljubljani, zato so pa tudi vselej posečane v velikanskem številu. Tudi včerajšnja veselica ni zaostala za enako predlansko tako glede obiska kakor animirane zabave. »Narodnega doma« vrt, ki spada pač med najlepše in največje vrte v našem mestu, je bil ves v paviljonih. Ako si prišel nanj pri vhodu s Tomanove ulice, je bil na tvoji desni belo drapiran paviljon za šopke in ovetlice, poleg njega proti areni paviljon za kavarno in slaščičarno, drapiran belo zeleno ter še dalje gori istotako belo zeleno drapiran paviljon, v katerem se je točilo Zajčovo vino. Od imenovanega vhoda na levo ob telovadnici je bil paviljon za pivo, drapiran belozeleno, poleg njega pa belo-rdeč paviljon za jestvine. Pri južnem vhodu na vrt z Bleiweisove ceste je bil na levi najprej paviljon v belo-rdečih barvah za trafiko, za njim paviljon za Dolničarjevo in Lenčeto vino, poleg njega paviljon za dobitke, končno pa paviljon za plzensko meščansko pivo. Vsi ti trije paviljoni so bili belo-rdeče drapirani. Poleg zadnjega paviljona je bila menažerija trvdre Pučki & Fučki. Sredi vrta je bil belo drapiran paviljon za šampanje. Vso draperijo je jako okusno in mojstrsko napravila trvdra Naglas pod vodstvom poslovodje g. Pleška. V vseh paviljonih je sodeloval ovet ljubljanskih narodnih gospa in gospodičen s tisto požrtvovalnostjo, ki je vselej kronana z najlepšim uspehom. Sodelovale so pa: v paviljonih za pivo: gospe: Cihova, Čudnova, Franketova, dr. Hribarjeva, dr. Kokaljova, Leskovicova, dr. Pirčeva, Stritofova, Suttnerjeva in dr. Švigljeva, ter gospi: Debevčeva, Gabrščekova, Medenova, Podkrajškova, Toplikarjeva in Zalaznikova; v paviljonih za vino: gospe: Hudovernikova, Kavčičeva, Lillegova, Macherjeva, Pehanijeva, Ružičkova, Seunigova, Zajčeva in dr. Zbačnikova ter gospi: Beličeva, Golobova, Kersnikova, Klemenčeva, Lukančeva, Medičeva, Počivalnikova, Repičeva, Svetkovi, Turkova in Zalaznikova; v paviljonu za jestvine gospe: Bežkova, dr. Hudnikova, Jebačinova, Megličeva, Sičeva, Šarabonova, prof. Trtnikova ter gospi: Bežkovi, Franketova, Herenova, in Trillerjeva; v paviljonu za kavarno in slaščice gospe: Golobova, Grobelnikova, Kavčnikova, Pavlinova, Šubičeva ter gospi: Andolškova, Bežkova, Fabianovi, Fajdiga, Hafnerjeva, Jebačinova, Kavčnikova, Mikuzjevi, Perdanova, Pibrova, Snojeva, dr. Tavčarjeva, Vidmarjeva in Vodnikova; v paviljonu za šampanje gospe: dr. Bretlova, dr. Majaronova, dr. Murnikova, Perdanova, dr. Windischerjeva ter gospi: Grasselljeva, Levčeva, Ulrichova in Win-

discherjeva; v paviljonu za smodke: gospa Tekavčičeva in gospi: Tekavčičeva; v paviljonu za ovetke gospe: dr. Bulovčeva, dr. Papeževa, dr. Toplakova ter gospi: Fakinova, Herenova, Kesslerjevi, Pfeiferjeva in Pintarjeva, v paviljonu za dobitke pa gospa Supančičeva. Vsem paviljonom je pa bila načelnica gospa dr. Tavčarjeva, ki je z umno spretnostjo vodila ta velikanski aparat, ki je vzorno funkcioniral skozinsko in imel vedno dovolj posla. Sto in sto žejnih in lačnih je vedno oblegalo paviljone, tako da je večkrat nastala prava pravcata gnječa okoli njih. Posebno okoli paviljona za dobitke je bil pravi naval. Prekrasni in deloma uprav dragoceni dobitki — bilo jih je nad 500 — so v navdušenem občinstvu razmetili tekmovalce, kdo bo kupil več srečk in kdo bo seveda tudi več zadel. Ljubke gospi, ki so prodajale srečke, so se komaj odzivale vsem mnogobrojnim naročilom. Seveda je njih prirčnost mnogo — reimo rajši: največ — vplivala, da so šle srečke tako hitro v denar. Ko so bile srečke razprodane, so naša požrtvovalna dekleta prodajala šopke in ovetlice in zopet ni bilo nikogar, da bi bil prijazen prošnjo lepe ponudnice odbil. — Razkošno veselje je vladalo vsepovsod pri starih in mladih. Kaj pravim starih! Vsi smo bili mladi, vsi veseli in srečni, saj smo za par uric imeli priliko pozabiti tisto neumljeno zoperno vsakdanjost, ki nas mori v vseh niansah. Saj je pa bila res prilika za razvedrilo. Poleg omenjene ljubeznive postrežljivosti si užival izbrane melodije društvene godbe ljubljanske, ki se je zadnji čas povzpela do uprav umetniškega proizvajanja glasbenih komadov. Burno ploskanje pri vsaki njeni točki je povzročilo, da so se vedno dodajale nove. Istotako je tudi dovršeno petje pevskega zbora »Merkurjevega« pod izbornim vodstvom pevovodje gosp. Sachsa uspelo krasno, da so morali pevci pridajati nove pesmi. Kadar ni igrala godba in niso peli pevci, oglašil se je mogočen gramofon iz menezarije in če si se potrudil tja, našel si zunaj naslikane grozne, nenavadne živali, poleg njih pa reklamni plakat, na katerem se je bralo, da je ta »zverinjak veletintersanten in impozanten, frapanten, eleganten in floribusanten«, da »vsebuje živali svedrovice, votlokostnike in mehkače, predpotopno žival Nil, ujeto na Popokatepetlu v Mezgiki, afriškega mersjasa močgane, na katerih se vidijo delujoče Gangljeve celice itd. itd.« Če si vstopil v menezarijo, seveda nisi bil prav nič razočaran. Od tam si se napotil v areno, kjer je slavni Kobencelj točil Balonovo in Dolničarjevo vino, kjer se je pa tudi plesalo ob zvokih svetovnoznane harmonike. Da si se tudi ti zavrtil, menda ni treba še posebej naglašati. ... Splošne dobre volje tudi ni pokvaril dež, ki se je okoli pol 9. usul med gromom in bliskom. V par minutah so bile polne vse mize v areni in sokolovi dvorani, kjer je veselje trajalo v povečani meri naprej. V sokolovi dvorani je igrala društvena godba, v areni pa oktet na lok. Sestavljali so se ad hoc pevski zbori, ki so navdušeno prepevali vsele poskočnice, plesalo se je v areni, ko je pa dež ponehal, so bile okrog polnoči že zopet vse mize na vrtu, ples se je pa razvil zdaj tudi v sokolovi dvorani. Bilo je že tri popolnoči, a vrt »Narodnega doma«, čarobno razsvetljen z žarnicami in obločnicami, je bil še vedno poln zadovoljnega občinstva, ki je rajalo v breskrbnem veselju. Uspeh prireditve, pri kateri je imel »Merkur« naročil sifon, hotel spravit prireditelje v zadrego s tem, da jim ni poslal sifona. Priskočil je društvu v zadnjem trenutku na pomoč g. Bolte, ki mu je dal na razpolago toliko sifona, kolikor ga je potrebovalo.

Krakovo in Trnovo. Glede na pripomnjo, ki smo jih priobčili pod tem naslovom v sobotni številki našega lista, zagotavljajo nas od povsem avtoritativne strani, da mestni magistrat zaradi porabe vode ni še nikogar kaznoval; nikar ž, da bi bil kaznoval kakega Krakovčana ali Trnovca zato, ker je porabil le pol litra vode več, ko mu je bilo dovoljeno. Magistratni gremij — tako se nam poroča — je pač sklenil zagroziti z denarno globo za potratno ravnanje s vodo, kar je vse kaj drugega, ko za porabo samo pol litra

vode čez določeno množino; a mestni župan je celo ta sklep takoj, ko mu je bil naznanjen, ustavil. Sprejeli smo dopis, ker smo mislili, da se smemo zanesti na vir, iz katerega smo ga zajeli. Zato pa svoje informatorje prosimo, naj nam v bodoče ne poročajo ničesar, kar ni dokazano.

Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali 46 K 12 v častilci sv. blagovestnikov v Trnovem ob petindvajsetletnici mašništva družbinega tajnika in župnika g. Berceta. G. Berce je prejel tem povodom mnogo čestitk raznih društev, korporacij in posameznih rodoljubov. Ker ne more odgovarjati radi nujnih pisarniških poslov na vse čestitke, naj to izpolni zahvala iskrena tukaj izrečena.

Umrli je dne 3. julija t. l. v deželni bolnišnici v Ljubljani g. Franc Mahorčič, hišni in zemljišni posestnik v Senožečah na Notranjskem, v 53. letu svoje starosti po daljšem bolehanju na želodcu. — Rajnik je bil mnogo let sollicitator v pisarni odvetnika dr. A. Schurbija v Celju. Mož bil je miren ter se ni silil nikdar med celjske razgraječe. Rodom Notranjec se je čutil vendar Slovence. Naj v miru počiva!

Koncert za blejske pogorelce v Švicariji, ki se v soboto, vsled dežja ni mogel vršiti, vrši se v sredo 8 t. m. Začetek ob pol 8. zvečer. Glede vstopnine ostane pri starem. Cene jestvinam in pijači bodo navadne. Čast. obiskovalci se prosijo, naj za vsakojaka preplačila vzamejo zaradi kontrole toliko vstopnic, kolikor znaša vplačani znesek.

Narodni kolek se mora uvesti povsod. Ako pogledamo Čehe, nas mora biti kar sram, da ga pri nas tako malo rabimo. Večkrat izda človek po nepotrebnem kako krono, pa bi se potem premišljali, ali bi rabili na vsakem pismu, na vsaki razglednici narodni kolek, ki stane samo dva vinarja? Vskdo imej vedno par narodnih kolkov pri sebi, ker se lahko zgodi, da prideš v kraj, kjer odpošleš kako pismo ali razglednico, pa nimajo narodnega kolka. Zahtevajmo ga povsod, dokler ne bo vpeljan v vsaki prodajalni!

Ciril-Metodovi plačilni listki se ne najdemo v vsaki gostilni in kavarni. Narodnjak in narodnjakinja zahajata le v narodne gostilne in kjer ne dobita teh listkov, jima je znamenje, da sta v nasprotniški. Zahtevajte povsod v gostilnah in kavarnah Ciril-Metodove plačilne listke, kamor zahajate!

Petanjska slatina se prodaja po gostilnicah v prid Ciril-Metodovi družbi. Ta slatina ima izvrsten okus in lahko konkurira glede kakovosti z vsako drugo. Ker je ravno v polnem času vino mešano s tako vodo najboljše okrepčilo in hladilno sredstvo, — pivo dela človeka lenega in zaspanega — rabi vsak petanjsko slatino pri vinu. S tem koristi naši šolski družbi, mesto da bi dajal profit tujcem. Kdor jo enkrat poskusi, jo bo rabil vedno.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Janko Česnik v Ljubljani 10 K od neke svoje izvedenške pristojbine. — Vesela družba v Brezovici je zložila za našo družbo dne 23. junija dar 10 K. Hvala rodoljubna!

Moderna sedba božja. Iz Železnikov se nam piše: Letošnja vročina grozovito vpliva na možgane našega preč. gosp. kaplana. Ta je sicer suh na duši in na telesu, da bi se pač moral bati božjega solca, a navzlic temu se izpostavlja vetru, ki ga utegne vsak čas odnesti. Nedeljo za nedeljo hujska ta »suha južnja« na leci na vse, kar se ne klanja brez-pogojno njegovi »akademiki« (?) komandni. Ljudstvo se niti po svojem okusu ne bode smelo oblačiti. Rdeče zavratnice in bluže ga peko v oči bolj ko purana in zadnjo nedeljo jo je pogruntal ta oznanjevalec miru in ljubezni (?), da bodo na sodni dan vsi sojeni — po »kravatah« — brr! Kaplanče tako najbolj sam skrbi za svobodomiselnost.

Drž. poslanec Vinko Ježovnik sicer še vedno leži bolan, a se mu že obrača na bolje.

S poseben častjo in veseljem so pozdravili nemškutari v Hrastniku škofa Napotnika, ko je blagoslavljaj temeljni kamen cerkve v Dolu.

Premeg je našel v občini Kalobje na več krajih Alojzij Zapušek.

Konkurz je napovedal v Mariboru kamnosek Anton Gaiser.

Stavkajo zidarji v mestu Ljubnem na Zgornjem Stajerskem. Vsled tega se bo znatno zavlekla zlasti nova stavba rudarske akademije.

Pasji kontumac je razglašen od 1. julija v Trbovljah-Dolu.

Smrtina nesreča. V Trbovljah je ubil električni tok 29letnega minerja Ivana Zwicklerja. Imel se je poročiti v nekaj dneh.

Toča je pobila v ponedeljek na Bizelskem v občinah Bukovje, Vrešje in Drenovec. Rasbito je na

polju in vinogradih vse. Na polju se ne pozna, kaka letina je bila nasajena.

Koroške razmere. Tisti go-epod, ki je družbi sv. Cirila in Me- toda poslal jako umestne nasvete glede koroških razmer, se prosi, naj stopi v dotiko z nekim vodstvenim članom ali tajnikom družbe g. Ber- oetom. Tajnost mu je zajamčena.

Zadruška gostilničarjev v Ljub- ljanu ima jutri popoldne ob 2. v „Mesnem domu izreden občen zbor.

Razstava sadja in vina pri- redi mariborska nemška podružnica štajerske kmetijske družbe od 10. do 12. oktobra v Mariboru. Ai bi se ne moglo misliti na enako slovensko razstavo?

Za sokolski dom v Celju je darovala „Česka sokolska zveza 1000 kron“, kar moramo vsekakor zazna- movati kot velikodušen čin slovenske vzajemnosti. Z zidanjem stavbe se je pričelo minul mesec in bo stavba do zime popolnoma dograjena. Stavbni odbor potrebuje še mnogo gnotne podpore, zato naj bi narod- njaki podprli z doneski celjski so- kolski dom!

Izselniki se vračajo S parni- kom „Martha Washington“ se je pri- peljalo iz New Yorka 1342 izselni- kov, od katerih se jih je izkrcalo v Neaplju 716, 133 v Patrasu, ostali pa v Trstu.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novo mesto so pristopili kot ustanovniki: gospod in gospa dr. Uhačič, dalje gg. prošt dr. Elbert, sodni svetnik Gandini, dvorni svetnik Gerdešič, trgovec in go- stilničar J. Jakš, predsednik okrož- nega sodišča dr. Kavčič, cesarski svetnik Adolf Pauser, podpolkov- nik pl. Pöll-Föhrenau, okrajni glavar baron Rechbach, odvetnik dr. Schegula in občina Poljanica pri Toplicah.

Na službovanje v delavsko ministrstvo sta poklicana predstoj- nik deželnovladnih prezidijalnih uradov vladni svetnik g. Haas in okrajni komisar baron Schlosser.

Kozjansko učiteljsko društvo zboruje dne 12. julija ob 10 dopol- dne na Pištanju. Razven običajni točk je na sporedu tudi predavanje tov. Peska o temi „Naše delo“.

Plemstvo je dobil delotnik pri 47. polku Fr. Hubaček.

Podpredsednik dalmatinskega namestništva je postal dvorni svet- nik Josip Tončič.

Utonila sta v Savi pri Zidanem mostu čevljarški pomočnik Josip Pak in delavec v ondodni tovarni za olje J. Papež. Oba sta zašla pri kopanju v globočino, oziroma v vrtinec.

Ipred celjskega porotnega so- dišča. Danes se je začelo v Celju porotno zasedanje, v katerem pa pride na vrsto edini slučaj H. We- denigga zaradi umora. Obravnava proti Panaglu in tovarišem zaradi goljufije, za katero obravnava je bil določen cel teden, se je preložila, ker je glavni obtoženec zbolel.

Pet krav za groš se v resnici ne dobi, pač pa se na sejmu v Črnomlju neki slepar kupil kravo za 3 krajcarje, o katerih je kmetico-pro- dajalka mislila, do so cekini po 20 K.

Matura na gimnaziji v Kra- nju je bila 30. junija in 1. in 2. ju- lija. Od 20 kandidatov jih je je na- pravilo 19 in sicer: Josip Basaj iz Suhe pri Predosljih (z odliko), Anton Bernik iz Bodulj pri Škofji Loki (z odliko), Boris Černe iz Grma pri Novem mestu, Karel Česenj iz Kranja, Edvard Globočnik iz Gradca na Štajerskem, Ivan Gosar iz Škofje Loke, Franc Jež iz Vipave (z odliko), Pavel Klemenčič iz Trate pri Škofji Loki, Danijel Kor- dan iz Kranjske gore, Mavričij Ma- tjašič iz Kranjske gore, Anton Me- gušar iz Selc pri Zelenikih, Jakob Mohorič iz Njivice pri Podnartu (z odliko), Ivan Perne iz Pokelj pri Trsteniku (z odliko), Joahim Ražen iz Bazovice na Primoškem, Ivan Sajovic iz Olševka (z odliko), Vik- tor Starovašnik iz Kranja, Matej Tavčar iz Št. Lenarta pri Škofji Loki, Tomaž Tavčar iz Št. Lenarta pri Škofji Loki, Franc Urbanec iz Zaloga pri Trzinu. En kandidat je bil reprobiran na pol leta. Kranjska gim- nazija je lahko ponosna na tako vrle slovenske sinove.

Z Bleda za pogoreloce na Bledu so nadalje darovali v roke načelniku blejske posojilnice g. J. Peternelu naslednji gospodje: Janez Pretnar, trgovec z Bleda, 10 K; Anton Pret- nar, trgovec z Bleda, 10 K; J. Až- man, nadučitelj z Brestovca, 10 K; Janez Kokalj, tesarski mojster z Bleda, 20 K; Janez Plemelj, zi- darski mojster z Bleda, 20 K; F. Sekovanič, trgovec z Bleda, 100 kron; dr. Gabrijel Hočevnar z Bleda, 10 K; Anton Vovk, lesni trgovec z Bleda, 10 K; Henrik Weiss, leto- vičar 10 K. Skupna nabrana vsota do 2. julija znaša 1840 K, katere se je ta dan med pogoreloce razdelila. To je bila prva podpora, katero so

pogoreloci z veliko hvalečnostjo spre- jeli; v novič so darovali g. Tom. Sušteršič z Radevčice, 50 K. — Požar s dne 29. pr. m. je na Bledu uničil samo vas Grad, ki obstoji le iz kmetijskih hiš in gospodarskih po- slopij. Letoviška stanovanja, zdravi- ške naprave, vrti, promenade itd., ki so od pogorelega dela precej odda- ljeni, so ostali nepoškodovani.

C. kr. samostojni gimnazijski razredi z nemško-slovenskim po- učnim jezikom v Celju šteli so ob koncu šolskega leta 1907/1908 164 učencev I. a razred imel je 25, I. b razred 24, II. razred 45, III. razred 35 in IV. razred 35 učencev. Po domovini je bilo 156 Štajercev, 5 Kranjcev, 1 Korošec, 1 Primorec in 1 Bosnjak. Po narodnosti bili so vsi Slovenci, po veri pa katoličani. Iz Celja je bilo 26 dijakov, vnanjih pa 138. Šolsko leto je sdelalo z odličnim uspehom 11 učencev, 104 so dobili prvi, 20 drugi in 9 tretji red; po- skušujoč bez počitnice jih ima 19, a 1 ima naknadni izpit. Stipendij je uživalo 15 dijakov v iznosu K 3852. Poučevalo je na zavodu mimo peda- goškega vodje 7 rednih učiteljev (6 profesorjev in 1 suplent) ter 3 po- stranski učitelji. — Izvestje ima v uvodu spis prof. Jos. Kožuh: „Po- doba, velikost in razdelitev naše zemlje“, kateri spis se bode prihodnje leto nadaljeval. — Sicer pa je vse izvestje razven oznanila glede bodočega šolskega leta pisano zgolj — nemško.

C. kr. državna velika gim- nazija v Celju s pripravljalnico štela je ob začetku šolskega leta 1907/1908 363, a ob zvršetku 347 učencev, od katerih pride na pri- pravljalnico celih — osem. Bilo pa je dijakov v posameznih razredih: v I. razr. 47, v II. razr. 32, v III. razr. 37, v IV. razr. 34, v V. razr. 49, v VI. razr. 43, v VII. razr. 38, v VIII. a razr. 30 in v VIII. b razr. 29. Kot privatista bila sta zglašena 2. Iz Šta- jerskega bilo je 228 učencev, iz drugih avstr. kronovin pa kar 112! (Tako n. pr. bilo je iz Spod. Avstrije 35, iz Kranjske 26, iz Ko- roške 14, iz Gor. Avstrije 4, iz Pri- morske 5 iz Moravske 3, iz Češke 4 itd. To naredi „Studentenheim“!) Po narodnosti bilo je 250 Nemcev, 95 Slovencev, 1 Čeh in 1 Hrvat. Po veroizpovedanju bilo je 326 kato- ličanov in 21 protestantov. Učni uspeh: 36 odličnjakov, 249 prvi red, 17 drugi red, 12 tretji red; preiz- kušnje ima 29, a 4 niso redovani. Stipendistov bilo je 37, stipendije znašale so K 8972-75 — Poučevali so na zavodu ravnatelj, 12 profesor-jev, 1 vadniški učitelj, 1 suplent ter dva postranska učitelja. — Razven učitelja slovenščine in vero- učitelja je vse drugo učitelj-stvo te celjske državne gim- nazije — nemško.

Dobrota je sirota. V soboto ponoči je našel policijski stražnik na Marijinem trgu ležati nekega neznanca, ki je bil po obleki ves krvav in tudi iz leve roke mu je še močno tekla kri. Policija je takej odredila, da se je ranjenec prepeljal z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Ranjenec je iz- povedal, da je Fran Bev, rojen 1880 v Vrhpolju pri Vipavi in da je zvečer pil v Kosezah z nekim svojim prija- teljem, kateremu je plačal okoli 9. ves zaužitik, potem ga pa nagovarjal, da bi šel domov. Med tem sta se sprla in ga je ljubeznivi prijatelj v prepiru na roki ranil z nožem. Ker je bila rana velika, se je Bev podal peš v deželno bolnišnico, a je na Marijinem trgu omagal in padel, ker mu je odtoklo preveč krvi.

Ukazeljen mož. Neki 1862. leta rojeni gospod je bil svoj čas iz VI. gimnazijskega razreda potrjen k vo- jakom. Ko je svoja leta doslužil, je nastopil javno službo in je sedaj že v pokoju. Pred dvema letoma, ko je bil še v javni službi, je napravil izpit čez VII. razred, letos pa pojde delat v Ljubljani maturo. Zares izredno veselje do študij!

Dotični mož, ki je v soboto ob 5. popoldne kupil v Gregorčičevi tra- fiki na Dolenjski cesti št. 8 za 20 h svaščic in jih plačal z bankovcem za 50 K, potem pa pomotoma dobil na- zaj 79 K 80 h, se prosi, da preveč izplačani denar nemudoma prinese nazaj in se s tem izogne neprijetnih posledic.

Tatvine. Posestniku Francetu Žitniku iz Rudnika št. 30 je bilo domaku ukradenih 1500 K in sicer v bankovcih po 50, 20 in 10 K. Tat še ni znan. — Posestniku Matiji Bolte- zarju je bilo v Gumnišah ukradenih 146 K. — Damsko kolo, ki je bilo pred kratkim v uršulinski veži ukra- deno gospodični Staretovi, se je do- bilo pri nekem posestniku v Šiški.

Delavsko gibanje. Včeraj je prišlo iz Amerike 12 Slovencev, 19 Hrvatov se je pa povrnilo iz Beljaka v svojo domovino.

Izgubljeno in najdeno. Dijak Hugon Turk je izgubil srebrno žen- sko uro s častniško verižico. — Ku- harica Ilka Grumova je izgubila de- narnico, v kateri je imela čes 10 K

denarja. — Marija Dolenčeva je is- gubila denarnico s manjšo vsoto de- narja. — Na južnem kolodvoru je bilo izgubljeno, oziroma najdeno: dva dešnika, neka slovenska knjiga, dve arajji, dve ženski jopici, havelok, otroško krilo, palica in star površnik. — Ga. Marija Stravosa je našla ženske letne čevlje. — Izgubila se je zavratnica s zlato iglo s monogramom J. S. pri večerjanjem sprevedu vete- ranstva. Odda naj se v našem ured- ništvu proti dobri nagradi.

Blagoslovljenje gasilnega hra- ma v Št. Vidu nad Ljubljano je na pričujoče moralo slab vtisk narediti. Vršilo se je takorekoč ob nenavzoč- nosti gasilcev. Pet načelnikov je za- stopalo šest gasilnih društev. Le eden je zamogel javiti za »raport«: »Jaz in 1 mož! Stirje drugi načelniki so odgovorili na vprašanje: »Koliko?« — »Sam!« Iz Ljubljane je prišlo kot častna straža zveznemu načelniku g. Fr. Doberletu 13 gasilcev. Tudi Dra- veljanov je prišlo 13 mož, ki so pa, ker niso našli tovarišev, kmalu zgri- nili. Zgornjo Siško, Šmartno, Ga- meljane, Gunelje in Spodnjo Siško so zastopali načelniki brez možstva. To je poparilo! In pod tem vtiskom se je blagoslovljenje vršilo, nekako tako, kot se delajo moment — fotografije.

Po kratkem pozdravnem govoru Dobrletovem je obšel župnik hram, potem pa Belec naznani: Ta slavnost je končana, druga se vrši pri »Ceba- vu«. Navzoči ljudje so bili iznenade- ni. Takozvanega blagoslovljenja je še pričakovalo, ko je zvedelo, da je že vse končano. — Župnikovega nasto- pa pa sploh niso ljudje zapazili. Primernege govora, petja ali godbe ni bilo. — Kritika o prvem delu slavnosti ni ostala. Nekdo se oglasi: »Al' ni to res zajfa?« — Drugi do- stavi: »Tako blagoslovljenje je k večjemu za trejkalce.« Po preselitvi slavnosti na Cebavov vrt si je rado- vednež ogledaval brizgalno, cevi in drugo opravo ter končno vzkliznil: To vse je za starinarja. g. načelniki, pogledajte kot večaki to robo; vse je za nič, — in tako gasilno društvo se hoče v izgled staviti! — Pri Cebavu je govoril g. Povše večidel o kme- tijstvu. Mladi duhovnik je pripeljal 15 deklet, ki so pod vodstvom ka- plančaka zapele. Tamburaši so se pač oglašili, pa kmalu utihnil. Največ- ogobenega užitka je dajal »lajnare«, ki je vsako mizo posebej počastil — z lajno in klobukom v roki. Pet te- lovadev »Čukov« v kroju je izvajalo z nekaterimi tovariši v pisani opravi redovne vaje. — Dve sosedni občini Dravljav in Št. Vid sta imeli enaki slavnosti. Razložek je bil le, da se je v Dravljah vršilo slavlje brez cer- kvenega blagoslova, a ob navzočnos- ti na stotine gasilcev, v Št. Vidu pa z blagoslovom ob nenavzočnosti ga- silcev.

Za letovišcarje. Slovenskim pla- nincem je dobro znana divje roman- tična pot iz Kranjske gore skozi Pi- šenco čez Vrševo sedlo k izviru So- če v prekrasno Trento in od tod mi- mo Zadnjice čez Luknjo k »Aljažo- vemu domu« v Vratih. Na ti dva- dnevni turi najdejo planinci prav dobro zavetišče pri županu Antonu Cudru v Trenti, čigar gostilna »Pri Zlatorogu« nudi planincem dobra okrepčila in pa posebno snažno pre- nočišče. Župan Anton Cuder je tudi zaupnik »Slovenskega planinskega društva.« Cudrovo gostilno »Pri Zla- torogu« pa ni samo priporočati pla- nincem, temveč tudi takim letovi- šcarjem, ki bi obdani od gorskih ve- likanov radi preživeli nekaj tednov v najboljšem gorskem zraku. Župan Cuder v Trenti ima namreč na raz- pologo v drugi svoji hiši prav čedni 2 sobi s posteljami za zmerno ceno. Tudi je na razpolago kuhinja, da si letovišcarji lahko sami kuhajo. Ako bi kdo želel preživeti nekaj tednov v planinskem vzduhu, naj se za na- četnejša pojasnila obrne naravnost na župana Antona Cudra v Trenti, pošta Bovec na Goriškem.

Šolska izvestja.

Razun II. drž. višje gimnazije v Ljubljani, ki bo zaradi zakasnelega pričetka končala šolsko leto šče 15. t. m., so vse srednje šole in vse druge šole na sedežih srednjih šol zaklju- čele šolsko leto v soboto 4. t. m. Dose- daj smo dobili sledeča izvestja:

Višja realka v Ljubljani je iz- dala seveda samo nemško izvestje z neko švicarsko lokalno kroniko, ki se bo nadaljevala še prihodnje. Na le- tošnjem zavodu je bilo koncem leta 495 javnih učencev, in sicer 277 Slo- vencev, 200 Nemcev, 8 Italijanov, 5 Čehov, 3 Hrvatje in 2 druge narod- nosti. Prvi red z odliko je dobilo 25, I. red 296, II. red 66, III. red 23, po- navljalni izpit bo delalo 79, naknad- ni izpit zaradi bolezni pa 6 učencev. Šolnine se je plačalo 19.240 K. Slo- venščino kot neobvezni predmet je obiskovalo v vseh treh oddelkih 48 učencev. Gstanove je uživalo 21 učencev in skupnem znesku 3034 K. K maturi se je prijavilo vseh 25 sed-

mošolcev in 3 eksternisti. Ustni izpi- ti bodo do 8. t. m. Lani je v treh oh- rokih napravilo maturo 38 abiturij- entov, med temi 4 z odliko. — Na za- vodu je poučevalo poleg ravnatelja še 17 profesorjev, oziroma stalnih učiteljev, 7 suplentov, 2 kandidata, 1 pomožni učitelj, 2 asistenta in 1 stranski učitelj. Glede sprejema v I. razred naznanja ravnateljstvo, da morajo starši osebno ali pismeno na- povedati materni jezik, ker je za ta- ke učence, ki so napovedani za »Slo- vence, slovenščina obvezni pred- met.

Na višji gimnaziji v Novem me- stu je bilo v začetku šolskega leta 228 učencev; po narodnosti 218 Slo- vencev, 8 Nemcev in 2 Čeha. Kon- cem leta je bilo 214 učencev. I. red z odliko je dobilo 17, I. red 138, II. red 23, III. red 8 učencev. 28 učencev de- la ponavljalni izpit. Šolnine se je plačalo 4170 K. Stipendije je uživalo 19 učencev v znesku 2981 K. K ma- turi se je pripustilo vseh 24 omošol- cev, od katerih so prestali 4 z odliko, 18 prvi red, a eden je reprobiran za pol leta. (Odličnjaki so sledeči: ab- iturijenti: Anton Debeljak, Josip Kapš, Fr. Rueh in Fr. Zavrnik). Na zavodu je poučevalo poleg ravnate- lja še 16 profesorjev, suplentov, ozi- roma pomožnih učiteljev in kandida- tov. Izvestje prinaša 11 strani obse- gajočo razpravo »Simon Gregorčič — pesnik najplemenitejšega rodo- ljubja« izpod peresa prof. Dav. Majcena.

Drobne novice.

— **Pomnožitve francoske ar- made?** Angleški časopisi razglašajo malo verjetno vest, da namerava francoski vojni minister pomnožiti artiljerijo za 306 baterij z 2600 čast- niki in 42 000 vojakov. Ne povedo pa ti časopisi odkod naj dobi minister toliko mož.

— **1500 jam petroleja gorl** v Borislavu. Užgala je strela. Škoda je veličanska. Nevarnost je za vse vasi v bližini jam.

— **Velikanska nesreča v rud- niku.** Iz rudnika v Juzovski (Rusija) so dosedaj izvele 264 trupel, ki so tako ožgana, da jih ni mogoče spo- znati. Mnogo oseb je vsled strahu zblaznelo. V zasutem rudniku je še 150 delavcev živih, slišijo se izpod zemlje njihovi obupni klici, a nihče jim ne more pomagati.

— **Velike poplave** imajo na Kitajskem. Neprestano dežuje. Na jugu so cele pokrajine z mnogimi mesti pod vodo. Poplave so uničile vso žetev ter se je bati lakote.

— **Žetev na Ogrskem** je vsled suše znatno zaostala za lansko žet- vijo. Le pšenice se pridelala 4 do 5 mi- lionov met. stotov več kot lani.

— **Morilec grofa Komarov- skega, Naumov,** je skoraj popol- noma zblaznel. Glavna obravnava proti njemu in sokrivcem bo v Be- netkah šele novembra.

Razne stvari.

* **Dobrosrčnost lepih žensk.** Profesor Harold Davison trdi v svoji daljši razpravi, da se pri ženski le- pota in dobrota vedno družita. To načelo, ki temelji bolj na njegovi gala- teriji kakor pa na izkušnjih, uteme- ljuje Davison sledeče: Lepi ženski se dela že v naprej prilika, da je lahko ljubezniva. Povsod, kamor pride, lete ji srca naproti; ljubljena je zaradi svoje lepote, že preden je sama kaj storila, da bi postala priljubljena. Občudovanje, ki se ji izkazuje, dela jo že v naprej veselo, in iz tega raz- položenja si je njeno prijaznost lahko razlagati. Ljudje smo pač sužnji svojih navad in podvrženje pod to, čemur smo navajeni, vpliva tudi na naš značaj in na — lastnosti srca. Zgo- dovina nam podaja več zgledov za to, da so lepe žene s čari svoje zu- nanje prikazni spajale bogastvo srca in duha. Arpazija, Periklova žena, ki je bila zapeljive prikupljivosti in dobrote, je imala oči, iz katerih je sijala dobrota in glas, o katerem je znano, da je dajal čestokrat nesrečnim tolažbo. Diana Poiotirska, najlepša ženska svoje dobe, je bila angelj po- hlevnosti in potrpečljivosti; kronisti pripovedujejo, da je Henrik II. oča- rala mnogo bolj njena dobrota in srčna priprostost, kakor pa njena kraljevska prikažen, kajti ni bila več mlada, ko si je pridobila srce kralja, bila je namreč že nad 36 let stara. Henrik II. je bil za polovico mlajši, toda dobrosrčnost njegove ljubice ga je očaravala do smrti. Ana Avstri- janska, ki so jo proslavljali za naj- lepšo ženo v Evropi, je imela toplo, sočutno srce.

* **Najnovejša drama Maksima Gorkega.** V založbi »Snaniček« je pred kratkim izšla najnovejša drama Ma- ksima Gorkega »Poslednjik«. Drama obravnava temo iz ruskega uradni- škega društva. Glavni junak drame je policijski uradnik v provinciji. Uprav mojstrsko slika Gorki tega uradnika in njegovo obitelj. Pri ne-

ki priliki je uradnik ranjen in ker se mu je to dogodilo v službi, hoče stvar izkoristiti. Tudi njegov naj- starejši sin hoče biti policijski urad- nik. Hči se omoži z vplivnim člove- kom, samo da bi pomagala očetu in bratu. Isto stori druga in tretja hči, brez pomisleka in vesti. Oče se ve- seli, ker je na njegovega brata uči- njen atentat, ker upa s tem avanzi- rati — in tako se odkriva ena grša slika od druge. To je prava ruska slika iz življenja ruskih uradnikov ter je izvrstna slika in psihologija »poslednjih« te vrste, ker Gorki upa, da pride skoraj drugi boljši čas.

* **Podgane vzrok ločitve zakona.** Gospa Hodgson v angleškem mestecu Boston, Lincoln, je tožila moža na ločitve zakona. Imela je pa tudi do- volj vzroka zato. Kakor je jokaje pripovedovala sodišču, ji mož ni ni- kdar dajal nobenega denarja za go- spodinjstvo, pač pa silil celo druž- no, to je njo (ženo), otroke, psa in mačko, da bi jedli živali, ki jih je usmrtil. To bi ne bilo tako hudo, ampak dotične usmrčene živali so bile same podgane! Ko je polovil te živalce, potegnil je kožo z njih, ubo- ga žena jih je pa morala pražiti in potem pripraviti s čebulno omako. Pri teh besedah je sodnik prekinil ženo v njenem pripovedovanju, vi- delo se je, da mu hoče postati slabo in ko je čez nekaj časa spregovoril, je dovolil, da se sme žena ločiti od svo- jega čudnega moža.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sprememba pri finančnem ravna- teljstvu v Ljubljani.

Dunaj, 6. julija. Dvorni svetnik Dobida v Ljubljani je poklican v finančno ministrstvo. Novi finančni ravnatelj Kliment pride v Ljublja- no 15. t. m.

Novo ministrstvo v Srbiji.

Belgrad, 6. julija. Novo minist- rstvo bo sledeče sestavljeno: Velimi- rovič, predsedstvo in javna dela; Milanović, zunanje posle; Milosav- ljevič, notranje posle; Trifković, pravosodstvo; Kosta Stojanović, po- ljedelstvo; Andrija Nikolić, nauk; general Štefanović, vojno in Popo- vić, finance.

Belgrad, 6. julija. Dogovori s strankami glede novega ministrstva še niso končani in se razglasi imeno- vanje novega ministrstva šele jutri. Sprejetje trgovinske pogodbe z Av- stro - Ogrsko je zagotovljeno.

Novi davek.

Dunaj, 6. julija. Finančni mini- ster predloži jutri državnemu zboru zakon o novem davku na poslopja.

Pesek v oči.

Dunaj, 6. julija. Korošec, Ben- ković, Roškar in Pišek bodo nujno predlagali pomoč zoper posledke suše.

Nesreče in nezgode.

Dunaj, 6. julija. Pri Neusiedlu sta trčila dva vlaka. Trije vozovi so bili razbiti, dve osebi težko poškodo- vani, lahko poškodovanih pa je 15 oseb.

Dunaj, 6. julija. Pri Ausbachu je orijentni ekspresni vlak povozil vpkojenega polkovnika Antona Gallina.

Dunaj, 6. julija. V Rekawinklu je hotela železniškega paznika žena svojega otroka vreči pod vlak. Vlak je povozil otroka in mater.

Išl, 6. julija. Med gledališko predstavo, kateri je prisostvoval tu- di cesar, je ugasnila električna luč. Pri nadaljevanju predstave so gore- le sveče.

Državni zbor.

Dunaj, 6. julija. Poslanska zbor- nica bo danes nadaljevala razprave o nujnih predlogih. Sodi se, da poj- de zbornica 15. ali 17. na počitnice.

Dunaj, 6. julija. Vlada se je od- ločila predelati zakon o davku na žganje in ga predložiti šele jeseni.

Srbska armada.

Belgrad, 6. julija. Vsa armada dobi nove uniforme. To bo veljalo 10 milijonov. Pokrije se ta izdatek iz posojila 100 milijonov, najetega na Francoskem, vsled česar se bodo tudi uniforme na Francoskem izdelale.

Car na Angleškem.

London, 6. julija. Car in carica vrneta že prihodnji teden angleške- mu kralju njegov obisk in sicer pri- deta v Coreu.

Kaj je

Najboljši in od prvih avtoritet kakor tudi od tisoč praktičnih zdrav- nikov domačih in tujih priporočna hrana za zdrave kakor tudi na črevesju obbolele otroke in odrasle ljudi; ima veliko redilnih snovi, pospešuje razvoj miši- čevja in kosti, urav- nava prebavljanje in e z ozirom na porabo cena.

„Der Säugling“ jako poučna knjiga, je dobiti brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj 1.

